

DEPARTMENT OF EDUCATION
SCHOOLS DIVISION OF NEGROS ORIENTAL
REGION VII

Kagawasan Ave., Daro, Dumaguete City, Negros Oriental

Pagbasa at Pagsusuri ng Iba't Ibang Teksto Tungo sa Pananaliksik

Ikatlong Markahan – Modyul 4
PAGBASA AT PAGSUSURI NG TEKSTO

GOVERNMENT PROPERTY
NOT FOR SALE

Filipino – Ikalabing-isang Baitang
Alternative Delivery Mode
Ikatlong Markahan – Modyul 4: Pagbasa at Pagsusuri ng Teksto
Ikalawang Edisyon, 2021

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anumang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anumang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Jeremy G. Palo

Editor: Maria Chona S. Mongcopa, Melle L. Mongcopa

Tagasuri: Maria Chona S. Mongcopa, Romie G. Benolaria

Tagalapat: Romie G. Benolaria, Clifford Jay G. Ansok

Tagapamahala: Senen Priscillo P. Paulin, CESO V	Rosela R. Abiera
Joelyza M. Arcilla, EdD	Maricel S. Rasid
Marcelo K. Palispis JD, EdD	Elmar L. Cabrera
Nilita L. Ragay, EdD	
Renante A. Juanillo, EdD	

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education –Region VII Schools Division of Negros Oriental

Office Address: Kagawasan, Ave., Daro, Dumaguete City, Negros Oriental
Tel #: (035) 225 2376 / 541 1117
E-mail Address: negros.oriental@deped.gov.ph

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

ALAMIN

Magandang araw! Kumusta?

Mahilig ka bang magbasa ng mga nobela, maikling kuwento, diyaryo at iba pang uri ng mga babasahin? Sa palagay mo, may malaking maitutulong ba ang pagbabasa sa buhay mag-aaral?

Talagang mahalaga ang pagbabasa dahil nadadagdagan ang iyong kaalaman at napalalawak ang talasalitaan.

Sa araw na ito, pag-aralan mong mabuti ang mahahalagang hakbang sa pagbasa ng teksto at ang mga kaisipang nakapaloob dito.

Sa katapusan ng modyul na ito, inaasahan na ikaw ay:

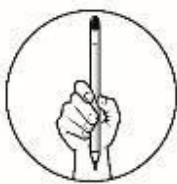
1. Naiuugnay ang mga kaisipang nakapaloob sa binasang teksto sa sarili, pamilya, komunidad, bansa, at daigdig. **(FIId-99)**

MGA TIYAK NA LAYUNIN

Sa araling ito, inaasahan na ikaw ay;

1. Nakapagsusuri ng mga salitang impormatibo sa tekstong nabasa;
2. Nakapaglalahad ng sariling pananaw mula sa nasuring teksto;
3. Nakapag-uugnay ng mga natutuhang kaisipang nakapaloob sa binasang teksto sa pamamagitan ng pagsulat ng sanaysay; at
4. Nabibigyang-tuon ang mga gabay sa pagbasa at pagsusuri ng mga teksto sa iba't ibang disiplina.

SUBUKIN

Panuto: Basahing mabuti ang bawat katanungan at isulat ang titik na katumbas ng tamang sagot sa iyong kuwaderno.

1. Anong hakbang mula sa mga gabay ng pagbabasa at pagsusuri ng mga teksto na hinahanap ang palatandaan sa mga pamagat, sa mga *subtitles*, pagkilala o pasasalamat at iba pang bahagi ng teksto?
A. una C. ikatlo
B. ikalawa D. ikaapat
2. Anong hakbang mula sa mga gabay ng pagbabasa at pagsusuri ng mga teksto makikita ang tanong na ano-ano ang mga babasahing ginagamit na sanggunian?
A. una C. ikatlo
B. ikalawa D. ikaapat
3. Anong hakbang mula sa mga gabay ng pagbabasa at pagsusuri ng mga teksto ang binabasang muli ang artikulo at pinagtutuunan nang pansin ang paraan ng pagsulat at presentasyon?
A. una C. ikatlo
B. ikalawa D. ikaapat
4. Anong bahagi mula sa mga gabay ng pagbabasa at pagsusuri ng mga teksto ang nagkakaroon ng ebalwasyon sa isang teksto?
A. una C. ikatlo
B. ikalawa D. ikaapat
5. Anong hakbang mula sa mga gabay ng pagbabasa at pagsusuri ng mga teksto na nasusukat ang katatagan at katotohanan ng pahayag?
A. una C. ikatlo
B. ikalawa D. ikaapat

TUKLASIN

A. Panuto: Sa loob ng tahanan, magsagawa ng sarbey na may kaugnayan sa mga tanong sa ibaba.

1. Sino ang mahilig magbasa ng aklat?
2. Sino-sino ang gumagawa ng mga gawaing bahay?
3. Sino ang kadalasang nagbibigay ng patakaran sa loob ng bahay?

B. Pagkatapos ng pagsasarbey, sagutin ang mga tanong at isulat sa kuwaderno.

1. Batay sa ginawa mong pagsasarbey, ilan ang lalaki o babae sa loob ng bahay ang mahilig magbasa ng aklat?
2. Ilan ang gumagawa ng mga gawaing bahay?
3. Sa iyong palagay, bakit kailangang magkaroon ng patakaran sa loob ng bahay?
4. Bakit kaya kailangang sundin ang mga patakarang ito?

SURIIN

Katulad ng mga patakaran, ang pagbabasa ay may mga gabay o proseso na nararapat sundin.

Narito ang mga gabay sa pagbabasa at pagsusuri ng mga teksto sa iba't ibang disiplina:

Unang Hakbang

Paraanan ng tingin ang kabuuan ng akda bago tuluyang basahin. Subuking tukuyin ang layunin, nilalaman, maging ang target na mambabasa ng teksto bago ito simulang basahin nang buo. Hanapin ang palatandaan sa mga pamagat, sa mga "subtitles", pagkilala o pasasalamat at iba pang mga bahagi ng teksto. Narito ang mga gabay na katanungan upang matukoy ang kabuuan ng teksto:

- 1.) Sino ang sumulat ng teksto?
- 2.) Sino ang nais kausapin o target na mambabasa ng teksto?
- 3.) Tungkol saan ang artikulo?
- 4.) Ano-anong babasahin ang ginamit na sanggunian?

Ikalawang Hakbang

Layunin at Estruktura ng Teksto

Pagkatapos masuri ang artikulo at ang kabuuan nito, simulan ang pagbasa. Tukuyin ang layunin ng may-akda at tesis na pahayag. Tingnan din ang kongklusyon sapagkat naglalaman ito ng kabuuan ng akda. Narito ang mga gabay na katanungan upang maisagawa ang layunin, estruktura, at tunguhin ng teksto:

1. Ano ang pangunahing kaisipang nailahad ng may-akda?
2. Ano-ano ang katibayang ginamit ng may-akda?
3. Ano-ano ang limitasyong inilatag ng may-akda tungkol sa teksto?
4. Ano ang pananaw ng may-akda?

Ikatlong Hakbang

Basahing muli ang artikulo, ngunit sa pagkakataong ito ay pagtuunang pansin ang paraan ng pagsulat at presentasyon.

Habang ikaw ay nagbabasa, huwag lamang tumutok sa kung ano angsinasabi ng may-akda, kundi sa kung paano ito sinasabi ng may-akda. Sa hakbang na ito masusukat ang katatagan at katotohanan ng pahayag sa pamamagitan ng mga katibayang inilatag ng may-akda. Mahalaga ring malaman ang kahulugan ng mga salita o konseptong hindi pamilyar.

Ikaapat na Bahagi

Kritisismo at Ebalwasyon ng Teksto

Matapos mong tayahin ang iyong personal na reaksiyon at malalim na impresyon. Kailangan mo nang magpokus sa sinasabi ng may-akda, pagsasaalang-alang sa mga mambabasa ng akda, at bahagyang pagmumuni-muni sa nilalaman ng teksto. Ang ebalwasyon ng isang teksto ay maaaring isagawa sa pamamagitan ng pagsasalang-alang sa estilo at kumbensyonal na estruktura ng kaparehong artikulo. Narito ang ilang gabay na katanungan sa pagsasagawa ng ebalwasyon at pagbibigay ng kritiko sa isang teksto:

1. Ang artikulo ba ay buo?
2. May katuturan at makabuluhan ba ito?
3. Ano ang pangunahing kahulugan at katuturan ng akda sa disiplinangkinabibilangan nito?

Pamprosesong Tanong

1. Ano ang unang hakbang ng gabay sa pagbasa?
2. Bakit kailangang tukuyin ang layunin ng may-akda sa ikalawang hakbang?
3. Sa anong hakbang matutukoy kaagad ang kabuuan ng akda?

PAGYAMANIN

Panuto: Basahin at intindiing mabuti ang akda na nasa ibaba.

HINDI SILA, IKAW

ni Melle L. Mongcopa

Ang iyong gawi, pananalita maging ang iyong buong pagkatao ay repleksiyon kung papaano ka sumibol sa mundo. Ang iyong sarili ay representasyon ng iyong ina, ama, mga kapatid at maging ang lipunang iyong kinabibilangan. Papaano mo masasabing ikaw ay nagtagumpay sa buhay? Sapat ba na nakakuha ka ng maraming medalya at ipagmayabang na nagwagi ka? Wagas ba ang kasiyahan na iyong nadarama?

Sa mundong ating ginagalawan, malimit nating iniintindi ang masasabi ng karamihan. Puno ang ating mga puso ng saya't kagalakan sa tuwing tayo'y pinupuri at pinaparangalan. Ngunit, kapag ang kabiguan na ang siyang nananahan sa ating buhay, nasaan na ang karamihan? Kung minsan, sa panahon ng kabiguan, ang iyong unang tagasuporta ay hindi, ang sila, kung 'di, ang ikaw. Isang magandang pahiwatig ito na kapag sa iyo magsisimula ang pagtitiwala, pagmamahal at pagbibigay ng importansiya sa iyong sarili, kailanman ay hindi ka makadarama ng pagkukulang. Ang lahat ng sakit at kabiguan ay iyong malalampasan kung ikaw ang iyong mas pinapahalagahan. May isang sikat na kasabihan, "kung ano ang puno siya rin ang bunga", nais nitong ipahayag sa lahat, na malaki ang ginagampanan ng lipunan sa iyong sariling pagkakakilanlan. Kung kaya't, dapat na sa iyong sarili mismo magsisimula ang pagbabago at makakaya mo rin itong ipalaganap sa ibang tao. Ikaw ang magiging instrumento, inspirasyon ng karamihan na magsimula ng panibagong buhay, kung saan ang tampok ay ang kanilang mga sarili. Sa ganitong paraan, kaya mo ng ipagmalaki na nagtagumpay ka at madarama mo na ang wagas na kagalakan.

Ika nga sa Ingles, "*You cannot give, what you do not have*", isa itong paalala na makakaya mo lamang pangalagaan ang iba kung nagawa mo na ito sa iyong sarili. Ikaw ang may akda ng iyong buhay at walang sinuman ang makapagbabago ng iyong tadhana. Dapat ring isaisip na ang pagpapahalaga sa sarili ay magkaiba sa tinatawag nating makasarili. Magkaiba ang kanilang depinisyon at hindi ito dapat mabigyan ng maling paglalarawan. Ang iyong lipunan ang siyang gagabay sa iyo tungo sa landas na nais mong tahakin, maaaring hindi ito magiging madali ngunit lahat ay impossible kung nakasentro ang iyong isip at puso sa iyong ginagawa. Sa kabuuan, ikaw ay ikaw at walang makapagbabago nito. Kailangan lamang na isaisip na ang pagbabago ay magsisimula sa iyong sarili at hindi sa ibang tao. Pahalagahan ang iyong sarili upang magampanan mo rin ang iyong tungkulin para sa ibang tao at sa lipunang ginagalawan mo.

Panuto: Mula sa akdang iyong binasa, sagutin ang sumusunod na mga katanungan at isulat sa kuwaderno.

1. Ano ang pangunahing kaisipan ng akda?
2. Ano ang nais ipahayag ng pamagat na, “hindi sila, ikaw”?
3. Nararapat bang bigyan ng pagpapahalaga ang sarili bago ang iba? Pangatuwiranan.

ISAISIP

Tandaan!

Sa pagsusuri ng isang akda o teksto, may sinusunod na mga proseso. May mga katanungang dapat sagutin upang maintindihan ang nais iparating ng may-akda sa mambabasa.

ISAGAWA

Panuto: Mula sa binasang akda sa itaas, gumawa ng isang sanaysay at iugnay ang mga kaisipang nakapaloob mula sa akda sa iyong sarili, pamilya, komunidad, bansa, at daigdig. Bumuo lamang ng dalawang talata na may limang (5) pangungusap bawat isa. Sundin ang pamantayan na makikita sa ibaba. Isulat ito sa iyong kuwaderno.

Pamantayan sa pagwawasto:

Nilalaman	-----	25 %
Kaangkupan sa paggamit ng wika	-----	10 %
Kaugnayan at organisasyon ng mga talata	-----	15 %
Kabuuan	-----	50 %

TAYAHIN

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang mga katanungan. Piliin ang titik na katumbas ng tamang sagot at isulat sa kuwaderno.

1. Anong hakbang na pinaparaanan ng tingin ang kabuuan ng akda bago tuluyang binabasa?
A. una   B. ikalawa   C. ikatlo   D . ikaapat
2. Alin sa mga katanungan na nasa ibaba ang akma sa unang hakbang sa gabay ng pagbasa?
A. Ano ang pananaw ng may-akda?
B. Sino ang sumulat ng teksto?
C. Ano ang katibayang ginamit ng may-akda?
D. Makabuluhan baa ng artikulo?

3. Anong bahagi ng artikulo ang naglalaman ng kabuuan ng akda?
A. panimula   B. katawan   C. kongklusyon   D. pangganyak
4. Anong hakbang ang nagsasaad na masukat ang katotohanan ng pahayag?
A. una   B. ikalawa   C. ikatlo   D. ikaapat
5. Anong hakbang ang nagsasaad na mahalagang malaman ang kahulugan ng mga salita o konseptong hindi pamilyar?
A. una   B. ikalawa   C. ikatlo   D. Ikaapat
6. Alin sa mga katanungan ang magiging gabay sa pagsasagawa ng layunin,estruktura at tunguhin ng teksto?
A. Ano ang pangunahing kaisipang nailahad ng may-akda?
B. Sino ang target ng mambabasa?
C. Ano ang kahalagahan ng teksto?
D. Ano ang katibayang ginamit ng may-akda?
7. Sa anong hakbang hinahanap ang palatandaan sa mga pamagat, *subtitles*,pagkilala o pasasalamat at iba pang bahagi ng teksto?
A. una   B. ikalawa   C. ikatlo   D. Ikaapat
8. Alin sa mga sumusunod na gabay na katanungan ang makikita sa ikalawang hakbang?
A. Paano nagiging buo ang artikulo?
B. Makabuluhan ba ang teksto?
C. Ano ang pangunahing layunin?
D. Ano ang pananaw ng may-akda?
9. Alin sa sumusunod na pagpipilian ang gabay na katanungan na makikita sa unang hakbang?
A. Bakit sumulat ng teksto ang may-akda?
B. Paano niya ilalahad ang teksto?
C. Ano ang layunin ng may-akda?
D. Sino ang sumulat ng teksto?
10. Alin sa sumusunod na pagpipilian ang gabay na katanungan na makikita sa ikalawang teksto?
A. Ano-ano ang mga katibayang ginamit ng may-akda?
B. Ano ang tunguhin ng may-akda?
C. Sino ang target ng mambabasa?
D. Ano ang tema ng teksto?

KARAGDAGANG GAWAIN

Panuto: Lapatan ng tamang sagot at isulat sa kuwaderno.

Aking natutuhan na

Napagtanto ko na

Gagamitin ko ito sa

SUSI SA PAGWAWASTO

Subukin	Tayahin
1. A	1. A
2. A	2. B
3. C	3. C
4. D	4. C
5. D	5. C
	6. A
	7. A
	8. D
	9. D
	10. A

MGA SANGGUNIAN

Elnar, Ritchel, et. al. (2017). Unpublished Sanayang Aklat, Dalisay na Paraan sa Pagtuturo ng Filipino, Siyudad ng Dumaguete: Pagmamay-ari ng Departamento ng Edukasyon, Dibisyon ng Negros Oriental.

<https://prez.com/k9Ortwnzocf/filipino-presentation/>

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education – Schools Division of Negros Oriental
Kagawasan, Avenue, Daro, Dumaguete City, Negros Oriental

Tel #: (035) 225 2376 / 541 1117

Email Address: negros.oriental@deped.gov.ph

Website: lrmds.depednodis.net